

Nietzschen pitkä varjo – Jumalan kuoleman teologia Nietzschestä Spongiin (1)

Alkuperäistekstien lainauksia kirjasta Eskola: *Antikristuksen apostolit – Jumalan kuoleman teologia Nietzschestä Spongiin*

“*Hullu ihminen.* – Ettekö ole kuulleet siitä hullusta ihmisestä, joka sytytti lyhdyn kirkkaana aamupäivänä, juoksi torille ja huusi huutamistaan: ‘Minä etsin Jumalaa! Minä etsin Jumalaa!’” – Koska siellä sattui olemaan suuri joukko niitä, jotka eivät uskoneet Jumalaan, hänen sanansa aiheuttivat naurunremakan. Onko hän siis kadonnut? kysyi eräs. Onko hän juossut eksyksiin kuin lapsi? kysyi toinen. Vai pysytteleekö hän piilossa? Pelkääkö hän meitä? Onko hän astunut laivaan? muuttanut maasta? – näin he kilvan huusivat ja nauroivat. Hullu ihminen hyppäsi heidän keskelleen ja lävisti heidät katseillaan. ‘Minne Jumala on joutunut?’ hän huusi, ‘minä sanon sen teille! Me olemme tappaneet hänet – te ja minä! Me kaikki olemme hänen murhaajiansa...’”

“Eikö kasvoihimme tunnu huokuvan tyhjä avaruus? Eikö ole kylmempi kuin ennen? Eikö tule yhä yö ja enemmän yötä? Eikö täydy sytyttää lyhtyjä aamupäivällä? Emmekö vielä kuule hälinää, joka syntyy, kun haudankaivajat hautaavat Jumalan? Emmekö vielä tunne mätänevän Jumalan hajua? – jumalatkin mätänevät! Jumala on kuollut! Jumala pysyy kuolleena! Ja me olemme hänet surmanneet! Kuinka me lohduttaudumme, me kaikkien murhaajien murhaajat? Pyhin ja mahtavin, mitä maailma on tähän saakka omistanut, on vuodattanut verensä kuiviin meidän veitsiemme alla, – kuka pyyhkii meistä tämän veren?” (*Iloinen tiede*, 125)

“Minä palaan takaisin, kerron kristinopin oikean historian. Jo sana ‘kristinuskko’ on väärinkäsitys – oikeastaan on ollut vain yksi ainoa kristitty, ja hän kuoli ristillä. ‘Evankeliumi’ kuoli ristillä. Tästä hetkestä lähtien on kaikki, mitä evankeliumiksi kutsutaan, ainoastaan sen vastakohta, mitä hän elämällään julisti: ‘huono sanoma’, *dysangelium.*” (*Antikristus*, 39)

“*Synnin syntyperä.* – Synti, niin kuin se nyt tunnetaan kaikkialla, missä kristinuskko vallitsee tai on joskus vallinnut: ‘synti’ on juutalainen tunne ja juutalainen keksintö, ja kun ajatellaan tätä kaiken kristillisen moraliteetin taustaa, kristinuskko oli todella aikeissa ‘juutalaistaa’ koko maailman. [...]

Vain sillä ehdolla, että kadut, Jumala on sinulle armollinen’ – tämä on kreikkalaiselle naurun ja loukkaantumisen aihe: hän sanoisi ‘orjista voi siltä tuntua’. Tässä on edellytetty mahtava, ylen mahtava ja kuitenkin kostonhimoinen olento: hänen valtansa on niin suuri, ettei hänelle yleensä voida tuottaa vanhinkoa muuten kuin kunnia-kysymyksessä. Jokainen synti merkitsee kunnioituksen puutetta, se on crimen laesae majestatis divinae [majesteettirikos] – eikä mitään muuta!” (*Iloinen tiede*, 135).

NIETZSCHEN SEURAAJAT

“Jos 1900-luvusta on olemassa yksi selkeä kuvaus, se koskee Jumalan kuoleman ajatusta. Vastikään löydetty modernin ihmisen täydellinen tämänpuoleisuus oli tosiasia, jonka ulkopuolella ei ollut minkäänlaista merkitystä tai todellisuutta. Tuo maailmansisäisyys hajotti jopa muiston tuonpuoleisen varjosta. Tuota romahdusta seurasi uusi kaaos, uusi merkityksettömyys, koska täydellinen tai tuonpuoleinen (jumalallinen) perusta katosi. Näin syntyi nihilismi, jonka Nietzsche näki olevan historian seuraava vaihe.” (Altizer, *Gospel of Christian Atheism*, 22).

“Kun tunnustamme, että radikaalia kristillisyyttä ei voi erottaa hyökkäyksestä Jumalaa vastaan, voimme valmistautua kohtaamaan sen mahdollisuuden, että jopa Nietzsche oli radikaali kristitty.” (*Gospel of Christian Atheism*, 24)

“Jos todella tiedämme, että Jumala on kuollut, ja Jumalan kuolema tulee kokemuksessamme todelliseksi, silloin voimme vapautua tuomion uhasta. Se vapauttaa meidät kaikesta pelosta tuonpuoleisuutta kohtaan.” (*emt*, 145).

“Kun [ihmisen joksikin] tulemista ei enää tarvitse oikeuttaa viittaamalla menneeseen tai tulevaan, vaan sille annetaan arvo jokaisesta hetkestä itsestään, silloin on rikottu lakia. Tämä rikkomus ei tuota syyllisyyttä tai syntiä. Tässä tapauksessa lainrikkomus osoittautuu erottamattomaksi armosta – armosta, joka saadaan vain kun Jumala ja minuus ovat kuolleet ja historia on ohitse. Harhautumisen lainsuojaton maailma, joka on aina hyvän ja pahan tuolla puolen, on Dionysoksen ja Antikristuksen maailma, ja se kutsuu jokaista vaeltajaa karnevaaliin, komediaan ja lihallisuuteen. (Taylor, *Erring*, 157).